

ชื่อเรื่องการค้นคว้าอิสระ การศึกษาการปรับปรุงโครงสร้างของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่เพื่อนำไปสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ

ชื่อผู้เขียน นางฟองจันทร์ สุขสวัสดิ์ ณ อยุธยา

รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการเมืองและการปกครอง

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าอิสระ ผศ.ดร.ธัน อนุมานราชธน ประธานกรรมการ
อ.ไพรัช ตระการศิรินนท์ กรรมการ
อ.ดร.ภาณุ ลิทธิวงศ์ กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาและวิเคราะห์โครงสร้างปัจจุบันของมหาวิทยาลัยในระบบราชการซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาไปสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ 2) เพื่อศึกษาและวิเคราะห์โครงสร้างของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐบาลที่มีผลต่อการพัฒนาไปสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ 3) เพื่อศึกษาถึงรูปแบบและโครงสร้างของมหาวิทยาลัยที่เหมาะสมต่อการเอื้อให้มหาวิทยาลัยเชียงใหม่พัฒนาไปสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ

วิธีการศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นจากเอกสารและ จากแบบสอบถามโดยใช้ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติร้อยละ ค่าไคสแควร์ และค่าการวิเคราะห์ความแปรปรวน ประชากรที่ศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารมหาวิทยาลัยทุกระดับและอาจารย์จากทุกคณะ/ภาควิชา

ผลการศึกษาพบว่าโครงสร้างของมหาวิทยาลัยในระบบราชการเป็นปัญหาและอุปสรรคต่อการพัฒนาไปสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ ทั้งทางด้านบริหารงานบุคคล ด้านบริหารการเงินและด้านบริหารวิชาการ เนื่องจากระบบราชการมีระเบียบกฎเกณฑ์และขั้นตอนในทางปฏิบัติมาก มีสายการบังคับบัญชาที่ยาวเพราะเป็นระบบที่รวมอำนาจไว้ที่ศูนย์กลาง ดังนั้นโครงสร้างของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐบาลซึ่งไม่เป็นส่วนราชการ (ออกนอกระบบ) แต่เป็นนิติบุคคลภายใต้การกำกับดูแลของทบวงมหาวิทยาลัย บุคลากรมีฐานะเป็นพนักงานของรัฐ มีระบบการเงินที่คล่องตัว ตรวจสอบได้โดยการได้รับจัดสรรงบประมาณในรูปเงินก้อน เน้นการตัดสินใจในการวินิจฉัยสั่งการสิ้นสุดที่ระดับสภามหาวิทยาลัย แยกการตัดสินใจและวินิจฉัยด้านบริหารและวิชาการในรูปคณะบุคคลในองค์กร แต่ละระดับ และมุ่งให้มีการใช้ทรัพยากรร่วมกันระหว่างหน่วยงานให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดจึงเป็นโครงสร้างที่มีผลต่อการพัฒนามหาวิทยาลัยไปสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ และเมื่อศึกษาในส่วนของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่แล้วพบว่า การปรับปรุงโครงสร้างมหาวิทยาลัยในระบบราชการไปเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐบาล (ออกนอกระบบ) เป็นโครงสร้างที่เหมาะสมที่สามารถพัฒนาไปสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการได้ดี ประชากรที่ศึกษาเห็นด้วยกับการออกนอกระบบโดยกลุ่มอาจารย์เป็นกลุ่มที่มีความต้องการให้มหาวิทยาลัยออกนอกระบบมากที่สุด รองลงไปเป็นกลุ่มผู้บริหารมหาวิทยาลัยทุกระดับ

Independent Study Title	: A Study of Chiang Mai University's Structure Improvement for Academic Excellence
Author	: Ms. Fongchan Sooksawat Na Ayudhya
M.A.	: Political Science
Examining Committee	: Assist.Prof.Dr. Tanun Anuman Rajadhon Chairman Lecturer Pairat Trakarnsirinont Member Lecturer Dr. Panu Sittiwongs Member

Abstract

The objective of the study were 1) to study and analyze the problems of university's structure of government bureaucracy system 2) to study and analyze the structure which might have impact upon the development of academic excellence. 3) to find out a more appropriate structure for the development of academic excellence.

The method of study was consisted of an analysis of data from documents and questionnaires by using arithmetic mean, standard deviation, percentage, chi-square and analysis of variance. Population under study was university administrators and faculty members.

The result of the study showed that the university's structure of government bureaucracy system had problems in many aspects: personnel, finance and academic administration due to bureaucratic process and hierarchy. The university's structure under supervision of the government was the best structure for the development of academic excellence because it allowed the University Council to set up personnel, financial and academic system independently. Population under study agreed with the structure under supervision of the government, with a stronger consensus among the faculty members than the university administrators.